

پایه :	۶	موضوع :	علوم قرآنی
تاریخ :	۹۲/۰۳/۱۲	ساعت :	۸

پاسخنامه مدارس شهرستان

نام کتاب: آشنایی با علوم قرآن، متن فارسی

لطفاً به همه سؤالات تستی و ۸ سؤال تشریحی پاسخ دهید، در صورت پاسخ به همه به سؤال آخر نمره داده نمی‌شود (تستی ۱ و تشریحی ۲ نمره)

سؤالات تستی:

۱. سوگند در آیه شریفه «وَمِنْهُمْ مَنْ عَاهَدَ اللَّهُ لَئِنْ آتَانَا مِنْ فَضْلِهِ لَنَصَّدَّقَنَّ...»، از کدام نوع قسم‌های قرآنی است؟
 ب ۱۴۲
- ا. صریح ب. تقدیری ج. منفی د. مباشر
۲. نظریه مصنف، درباره حروف مقطعه قرآن کدام است؟
 ا ۱۲۵
- ا. این حروف همان اشارات رمزی هستند میان خدا و رسول که امنای وحی از آن آگاه‌اند
 ب. این حروف از مجهولات مطلق هستند که هرگز و برای هیچ کسی قابل دسترسی نیست
 ج. این حروف تنها خاصیت آوایی دربر دارند و هیچ رمز و اشاره و معنایی ندارند
 د. این حروف برای جلب نظر مخاطبان جاهل بوده است
۳. کدام شخص را نمی‌توان از کاتبان رسمی و عمده وحی به شمار آورد؟
 د ۳۷
- ا. حضرت علی (علیه السلام) ب. اُبی بن کعب ج. زید بن ثابت د. زید بن عوام
۴. در آیه شریفه «إِنَّ الَّذِينَ كَذَّبُوا بِآيَاتِنَا وَاسْتَكْبَرُوا عَنْهَا لَا نُفْتِحْ لَهُمْ أَبْوَابَ السَّمَاءِ وَلَا يَدْخُلُونَ الْجَنَّةَ حَتَّى يَلِجَ الْجَمَلُ فِي سَمِّ الْخِيَاطِ»، چه نوع تمثیلی به کار رفته است؟
 ب ۱۴۹
- د. ترسیم نمونه‌های انسانی ب. مفاهیم ذهنی که به صورت محسوس آمده‌اند
 ج. تجسد حالات نفسانی و معنوی د. ترسیم حوادث جاری

سؤالات تشریحی:

۱. تفاوت بین تنزیل و تأویل چیست؟
 ۲۹
- تنزیل بر مورد نزول گفته می‌شود که می‌تواند یک واقعه خاص باشد که سبب نزول آیه شده است ولی تأویل مفهوم عامی است که از آیه برداشت می‌شود و قابل انطباق بر جریانات مشابه است.

۲. اعجاز علمی به کار رفته در آیه شریفه «وَجَعَلْنَا السَّمَاءَ سَفًّا مَحْمُوظًا وَهُمْ عَنْ آيَاتِهَا مُعْرِضُونَ» را توضیح دهید. ۱۷۴
- اشاره به پوشش هوایی ضخیمی دارد که گرداگرد زمین را فرا گرفته است و باعث حفظ زمین از گزند سنگ‌های آسمانی می‌شود که به حد فور به سوی زمین می‌آیند و تهدیدی برای ساکنان زمین به شمار می‌روند.

۳. وجه تسمیه سوره حمد به «أُمِّ الْكِتَابِ» و «السَّبْعِ الْمَثَانِي» چیست؟
 ۵۷
- اُمّ به معنای مقصد و هدف است و سوره حمد چون تمام اهداف و اغراض قرآنی را دارد لذا به این نام نامیده شده است.
 السبع المثانی: چون سوره حمد مشتمل بر هفت آیه و از سوره‌های کوتاه است که به آن‌ها مثانی گفته می‌شود.

۴. از میان معیارهای تشخیص سوره‌های مکی و مدنی، معیار زمان و خطاب را بیان کنید.
 ۴۳-۴۲

معیار زمان: سوره‌هایی که پیش از هجرت نازل شده مکی و سوره‌هایی که بعد از هجرت نازل شده مدنی است. معیار خطاب: هر سوره‌ای که در آن خطاب به مشرکان باشد مکی و هر سوره‌ای که در آن خطاب به مؤمنان باشد مدنی می‌باشد.

۵. ویژگی‌های مصحف گردآوری شده، توسط امیرالمؤمنین (علیه السلام) چه بوده است؟ (دو مورد کافی است) ۶۳-۶۴

۱. رعایت ترتیب دقیق آیات و سوره طبق نزول آن‌ها ۲. ثبت آیات طبق قرائت پیامبر اکرم (صلی الله علیه و آله و سلم) بدون آن که راهی برای اختلاف قرائت وجود داشته باشد ۳. توضیح داده شدن مناسبت‌های نزول آیات و سوره‌ها در حاشیه متن.

۶. جمله «إِنَّ الْقُرْآنَ لَإِيهَابِ الْيَوْمِ وَلَا يَجُولُ» به چه انگیزه‌ای از امیرالمؤمنین (علیه السلام) صادر شد؟ ۸۲

به خاطر آن که هیچ کس به عنوان اصلاح قرآن، تغییر و تحریفی در آن به وجود نیاورد و مردم ملتزم به همان قرآن‌های متداول باشند.

۷. ویژگی‌های چهارگانه قرائت حفص، از میان قرائت سبعة را ذکر کنید. ۹۴-۹۶

۱. شایع بودن آن در میان عامه مسلمانان ۲. ثقه بودن راویان ۳. پذیرفته شدن آن از سوی بزرگان ۴. اسناد حفص در نقل قرائت عاصم از امیرالمؤمنین (علیه السلام).

۸. «نسخ» را معنا کرده و منظور از جمله «نسخ در شرایع الهی نسخ حقیقی نیست بلکه نسخ ظاهری است» را توضیح دهید. ۱۰۴-۱۰۵

نسخ یعنی تبدیل حکم سابق به حکم لاحق (که حاکی از تجدید نظر است). یعنی مردم به حسب ظاهر گمان می‌برند که نسخی صورت گرفته در حالی که واقعاً چنین نیست و خداوند از همان موقع که حکم سابق را تشریح می‌کرد می‌دانست که مدت دوام آن حکم محدود است و صرفاً به دلیل مصالحی، مدت آن بیان نشده است.

۹. چرا در داستان‌های قرآن تنها انبیای شناخته شده در خاورمیانه مطرح شده‌اند و از انبیای دیگر و رجال مناطق دیگر خبری نیست؟ ۱۳۶

زیرا هدف از قصص قرآن عبرت آموزی شنوندگان است و باید در باب خطابه و به غرض ارشاد از مقدمات مقبول آنان استفاده شود و چون روی سخن با عرب است و امت‌هایی که در کنار آنان قرار گرفته‌اند یهود و نصاری هستند باید از کسانی سخن گفت که مورد شناخت آنان باشند.